

KITE KOMPLEX SZEMESCIROK TECHNOLÓGIA

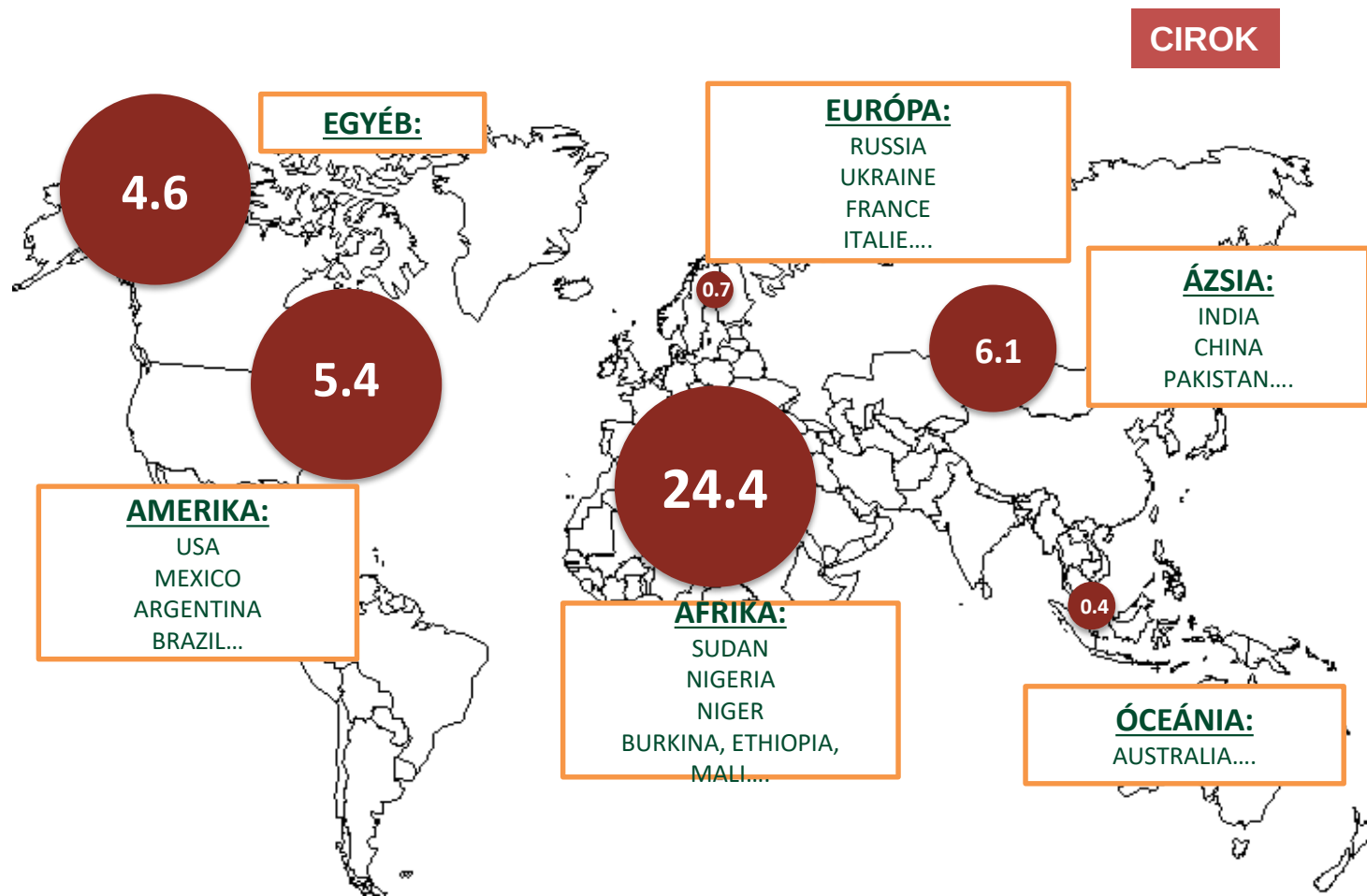
KITE
Zrt.

www.kite.hu

Gödöllő, 2019. február 14.

2017-ben a cirok az 5. legnagyobb területen termesztett gabonanövény volt a világon (42.000.000 ha)

A termőterület alakulása házánkban

- 2000–2003: 3000–5000 ha
- 2016: 22 000 ha, 2/3-án
szemes cirok

A CIROK ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA

- Poaceae/ Fűfélék családja
- Faj: Sorghum bicolor
- Eredete: Afrika
- Kiemelkedő stressztűrés
- Egységnyi szárazanyag előállításához 40-50 %-kal kevesebb vízre van szüksége, mint a kukoricának, mivel az aszályos körülmények között viaszréteg kiválasztásával csökkeni a párologtatását.

A cirok felhasználási lehetőségei

- ❖ Szemes: takarmány, élelmiszer-alapanyag, alkohol (GMO-, toxin-, glutén-mentesség)
- ❖ Siló (szemes vagy szem nélküli)
- ❖ Cukor
- ❖ Energia: bioetanol

A cirok szerepe a takarmányozásban

- Beltartalma a kukoricáéhoz hasonló
- Kisebb energia tartalom
- Nagyobb fehérje tartalom
- Toxinmentes vagy alacsony a toxintartalma (mivel ellenálló a gombabetegségekkel szemben)
- Garantáltan GMO mentes
- Takarmányozási szempontból a kukoricával kb. megegyező értékek képvisel.

Szemes cirok helye a vetésszerkezetben

- Oda ajánljuk ahol a kukorica termesztése kockázatos (intenzív technológiával tud 10 t/ha felett is)
- Heterogén , kitett területekre
- Jó utónövénye: napraforgó és kalászos

- **A PRECÍZIÓS SZEMLÉLET JÓL ÉRVÉNYESÍTHETŐ**
- **KIHAGYÁS ÉS ÁTFEDÉS MENTES MŰVELÉS**
  - **SOR-SORKÖZ ELKÜLÖNÍTÉS**
  - **MŰVELETEK ÖSSZEVONÁSA, MENETSZÁM CSÖKKENTÉS**
- **DIFFERENCIÁLT, POZÍCIONÁLT INPUTANYAG KIJUTTATÁS**

Meghatározó technológiai elemek a cirok termesztésében

- Vetés
- Gyomszabályozás
  - Betakarítás
  - Szárzúzás

Műveletek ősze, tápanyagigény

- Őszi N,P,K kijuttatás, 7-9 t/ha terméshez :

(Zn, Mn, B) N 30 %-őszi, 6-8-levélnél sorközművelő kultivátorral 70%

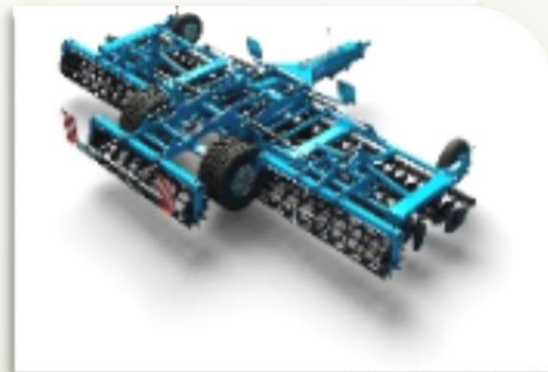
Tápanyagigény 7-9 t terméshez, kg

	N	P	K
kukorica	84-126	42-70	84-126
cirok	60-100	60-70	70-90

- Tarlóhántás, tarlóápolás,
- Mély alapművelés (szántás, lazítás)

Alapművelés

- Hasonló módon mint kukorica vagy napraforgó alá történne

Rabe Fieldbird
8-12 cm mélység
560 mm-es tárcsalap

Alapművelés elmunkálása

- A szemescirok aprómag, ezért jól előkészített, aprómorzsás vetőágyat igényel

Köckerling Vector
20 cm mélység

ALAPMŰVELÉS

MAGÁGYKÉSZÍTÉS

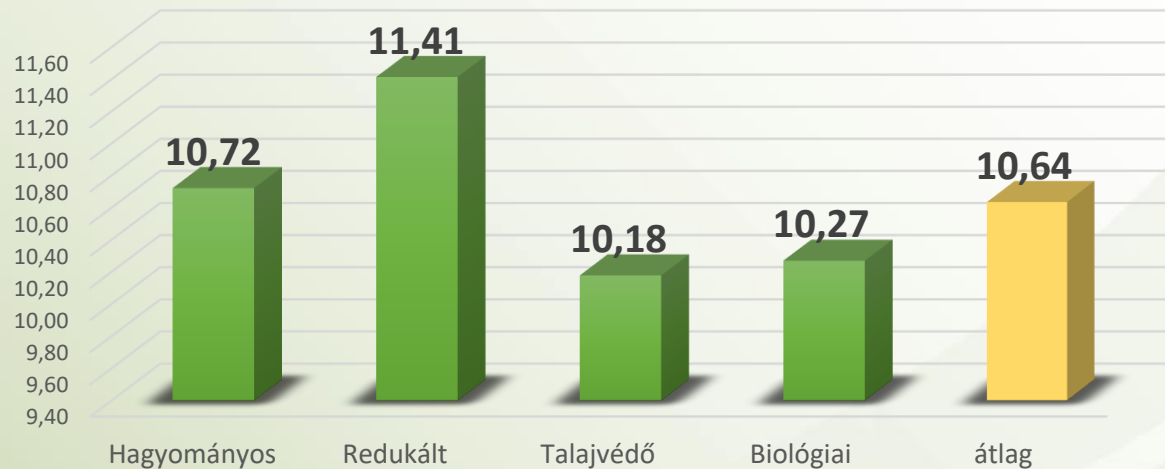
Köckerling Allrounder
5-8 cm mélység
200 mm-es lúdaltalp kapcs

Szemes cirok a multifaktoriális kísérletben – Nádudvar, 2018.

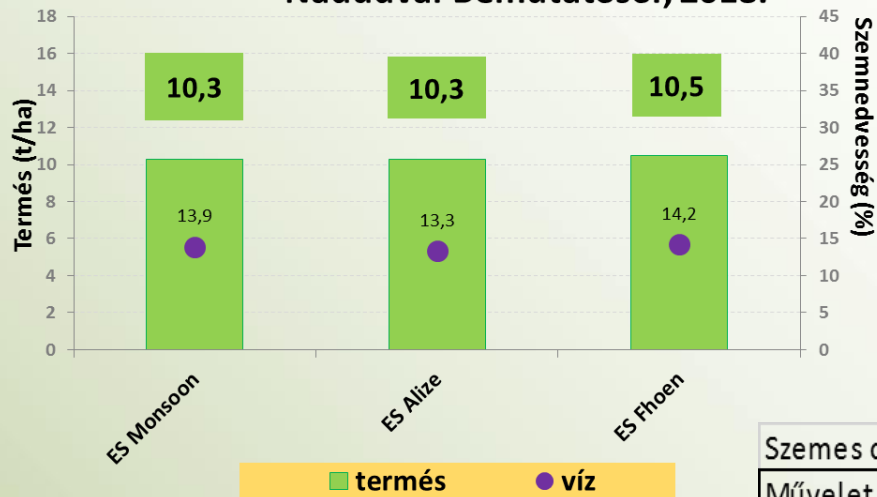
Cirok alapművelése				
hagyományos	kukorica	cirok	tárcsa + eke	30 cm
redukált	kukorica	cirok	Combibird	35 cm
talajvédő	kukorica	cirok	Digger	36 cm
biológiai	kukorica	cirok	Orthmann sávművelő	30 cm

**Szemes cirok terméseredménye a talajművelés
függvényében - Nádudvar, 2018.**
t/ha 14,5 %

Nádudvar Bemutatósor, 2018.

Szemes cirok technológia 2018.

Művelet	Szer	Dózis	Megjegyzés
Tarlóhántás			
Alapművelés			
Alaptrágya	NPK 8-25-25	250 kg/ha	
Vetés	Concep-III csávázószer		
	KiteStart Liquid NP	20l/ha	
Gyomirtás	Gardoprim Plus Gold	4l/ha	teljes felületen
Barkó elleni védekezés	Ninja Zeon	0,2l/ha	
Gyomirtás felülkezelése	Banvel	0,5l/ha	
Sorközművelés	UAN+N-lock	250 L/ha + 2,5l/ha	6-8 levélben
Desszikálás	Nincs engedélyezett szer, lesz eseti		

Védővegyületek – antidótumok alkalmazása a gyomszabályozásban

- 1950-1970: jelentős antidótum-kutatás Magyarországon
- Gyomirtó szerek használatának elősegítése

ANTIDÓTUMOK		
kultúra	herbicide	antidótum
kukorica	tiolkarbamát- származékok (EPTC, vernolát) klór-acetanilid- származékok (acetoklór)	diklórmid, MG-191, AD-67
kalászos	ariloxi-fenoxi- propionsav: klodinafop- propagil fenoxaprop-P-etil	kloquintocet-mexil FOXTROT EW
kalászos	fenoxaprop-P-etil	fenklorazol
cirok	metolaklór, S-metolaklór	fluxofenim CONCEP III.

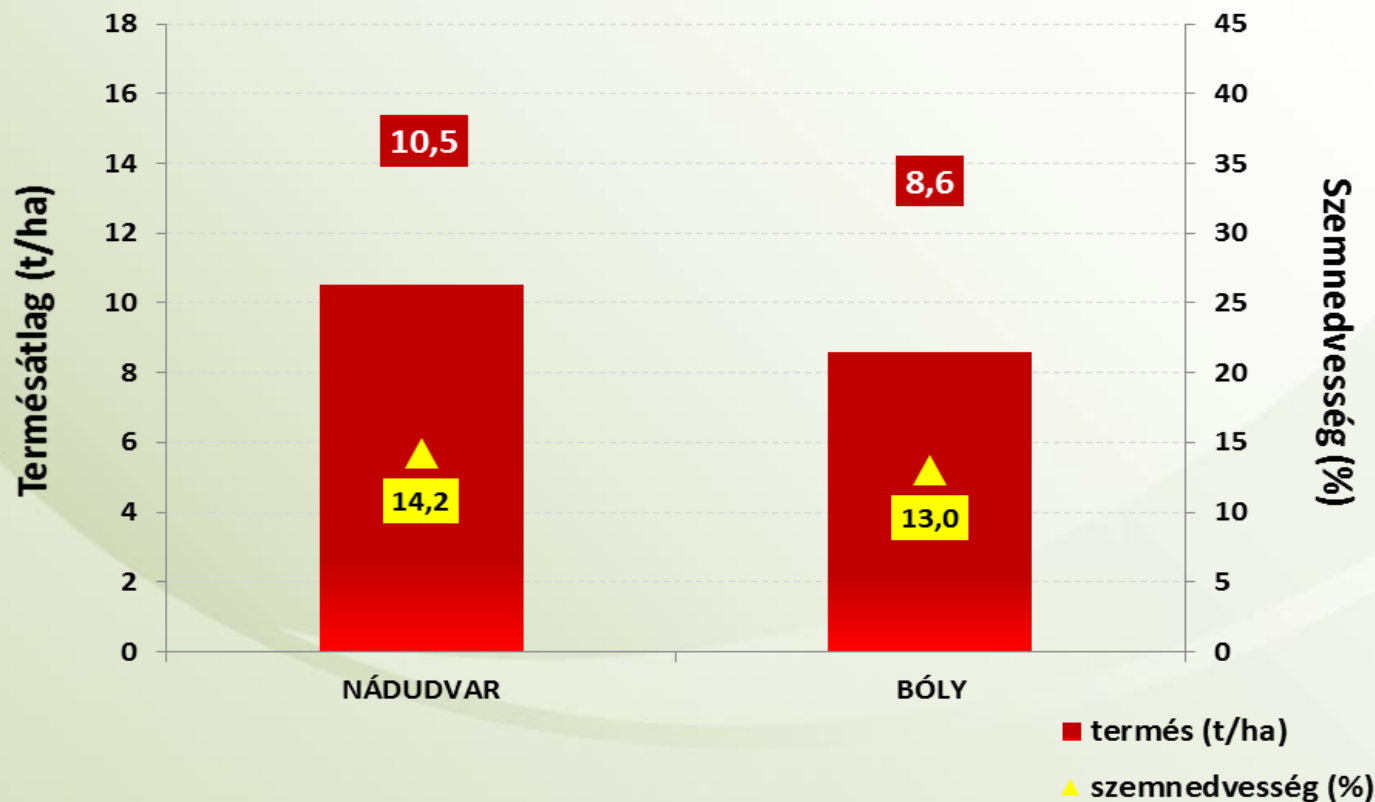
Concep III antidótummal kezelet vetőmagok

- Megvédi a növényt a metolaklór és az S-metolaklór hatóanyagú gyomirtószer fitotoxikus hatásától preemergens és állománykezelési technológiában (egy- és kétszikű magról kelő gyomok ellen)
- A kezelt növényben felgyorsítja a hatóanyag lebomlását
- Hosszú távú védelem a gyomirtószerrel végzett kezelések során
- Hatóanyaga: Fluxofenim (74,3 %)

Az ES FOEHN szemescirok hibrid termőképessége

(A KITE Zrt. országos bemutatóinak helyszínei, 2018.)

ES FOEHN szemes cirok

- Szemes hasznosítási irányú, középkorai éréscsoportba tartozó SC cirok hibrid
- Átlagos és gyenge termőhelyeken is kiemelkedő stabilitású.
- **Termőképessége intenzív körülmények között akár 12 t/ha is lehet.**
- Nagyon jó alkalmazkodóképesség jellemzi.
- Alacsony, generatív jellegű növény, **könnyű betakaríthatósággal.**
- Átlag feletti kelési erélyű.
- **Termésstabilitása száraz körülmények között is kiemelkedő** megdőlésre és pergésre nem hajlamos.
- Szemszíne vörös, termése tannin-mentes

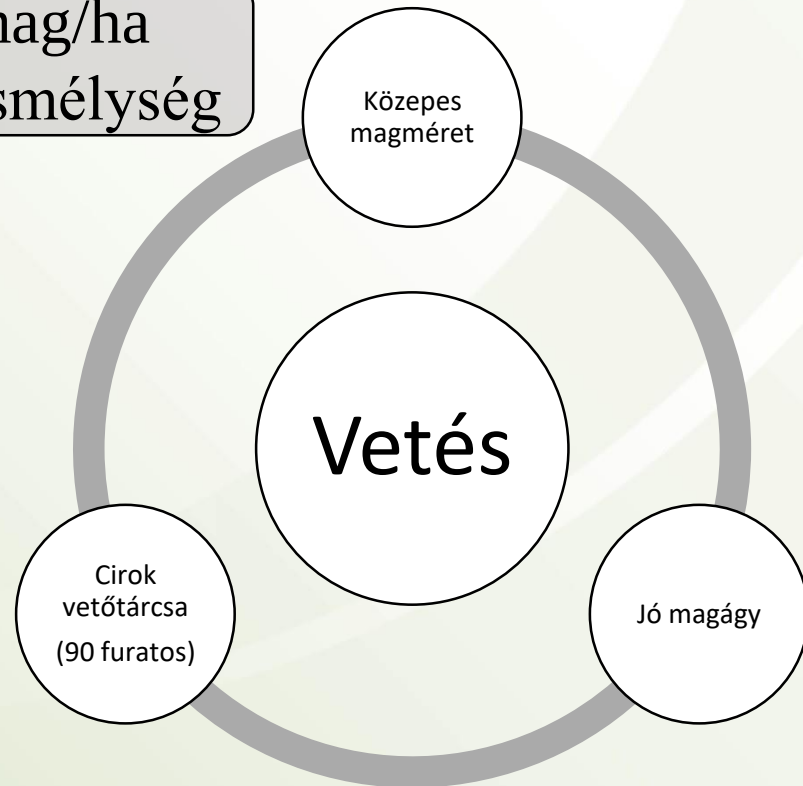
VETÉS

- Vetés ideje: 11-13 C° (április vége- május közepe)
- Vetés mélysége: 3-4 cm, de nedvesbe vetjük (sávtisztító)
- 190-200 (300) ezer mag/ha (MSZ: 80 % csira)
- Sortáv: 76 cm
- Előnyei: szemenkénti vetőgép (táracsacsere)
mechanikai gyomirtás, fejtrágyázás pozícionáltan
növényvédő gépek nyomtávja megfelelő
betakarításakor napraforgó adapter alkalmazása

Meghatározó technológiai elemek a cirok termesztésében

Vetés

300000 mag/ha
3-4 cm vetésmélység

Szemes cirok vetése John Deere vetőgéppel **KITE** *Ltd.*

Mi kell hozzá?

- Vetőtárcsa csere
- 90 furatos tárcsa

VETÉSI NORMA

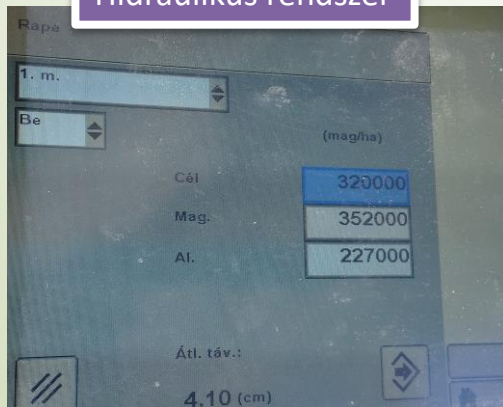
- Állománysűrűség: 190-200 ezer tő/ha
- A vetőmag mennyisége : 76 cm-es sortávolság esetén: 8-10 kg/ha

Cirok vetőtárcsák és alkalmazott vákuumértékek

<u>Cellás vetőtárcsák</u>							
Cikkszám		Vetőmag megneve zése	Db mag/kg	Ezermagtömeg g	Alkalmazott vákuum (inch)	A vetőtárcsán lévő lyukak száma	Furatátmérő mm
<u>A43066</u>	-	<u>Cirok</u>	~~22200-~~ <u>35500</u>	<u>28-45</u>	<u>8</u>	<u>45</u>	<u>1,5</u>
A52802		Cirok	22200- 35501	28-46	8	90	1,5
<u>Sima felületű vetőtárcsák</u>							
Cikkszám		Vetőmag megneve zése	Db mag/kg	Ezermagtömeg g	Alkalmazott vákuum (inch)	A vetőtárcsán lévő lyukak száma	Furatátmérő mm
A52554		Vak tárcsa					
<u>eSet vetőtárcsák</u>							
Cikkszám		Vetőmag megneve zése	Db mag/kg	Ezermagtömeg g	Alkalmazott vákuum (inch)	A vetőtárcsán lévő lyukak száma	Furatátmérő mm
720282		Cirok	28800- 35500	28-34	12	60	2,2

Vetési norma beállítása

Hidraulikus rendszer

Mechanikus rendszer

Cukorcirok, 90 cellás tárcsa—76 cm-es sorok

A kijuttatási táblázatok közelítőleges értéket mutatnak. A vetés megkezdése előtt végezzen kijuttatási ellenőrzést.
Lásd a Vákuumos magadagoló beállítása fejezetet az adagoló beállításához.
Lásd a HOGYAN HASZNÁLJUK A VETÉSI TÁBLÁZATOKAT ebben a fejezetben a kapcsolatos információkért.

Lásd a HOGYAN HASZNÁLJUK A VETÉSI TÁBLÁZATOKAT ebben a fejezetben a kapcsolatos információkért.

BEMENŐ (HAJTÓ) LÁNCKERÉK MAGAS TARTOMÁNY

Hozzávetőleges hektáronkénti térfogat

Vetési táblázat lánckerék fogak száma	Hajtó	Hajtott	Átlagos távolság (mm)	76 cm-es sorok	91 cm-es sorok	97 cm-es sorok	102 cm-es sorok	Javasolt sebesség tartomány km/h
					591 498	554 910	527 709	3.2 - 8.0
35	24	18	708 241		557 838	532 714	506 600	3.2 - 8.0
35	25	19	679 911		545 998	512 225	487 116	3.2 - 8.8
35	26	20	653 760		525 776	493 253	469 074	3.2 - 8.8
35	27	21	629 547		506 998	475 637	452 322	3.2 - 8.8
29	24	22	607 063		490 098	459 783	437 244	3.2 - 9.6
29	25	23	586 828		470 454	441 391	419 755	3.2 - 10.4
29	26	24	563 355		452 398	424 415	403 610	3.2 - 10.4
29	27	25	541 887		435 643	408 696	388 662	3.2 - 11.2
29	28	26	521 625		420 084	394 099	374 781	3.2 - 11.2
24	24	27	502 995		405 598	380 510	361 857	3.2 - 12.0
24	25	28	485 651		389 374	365 289	347 383	3.2 - 12.0
24	26	29	466 225		374 398	351 240	334 022	3.2 - 12.9
24	27	30	448 293		360 532	338 231	321 651	3.2 - 12.9
24	28	32	431 689		347 656	326 151	310 163	3.2 - 12.9
20	24	33	416 272		337 999	317 091	301 548	4.8 - 12.9
20	25	34	404 709		324 479	304 408	289 486	4.8 - 12.9
20	26	35	388 521		311 999	292 700	278 352	4.8 - 12.9
20	27	37	373 577		300 443	281 859	268 042	4.8 - 12.9
20	28	38	359 741		289 713	271 793	258 470	4.8 - 12.9
16	24	41	346 893		270 399	253 673	241 238	4.8 - 12.9
16	25	42	323 767		259 583	243 526	231 589	4.8 - 12.9
16	26	44	310 816		249 599	234 160	222 681	4.8 - 12.9
16	27	46	298 862		240 355	225 487	214 434	4.8 - 12.9
16	28	47	287 793		231 770	217 434	206 776	4.8 - 12.9

Vetőgép mélységgel összefüggő beállításai

Cirok vetési mélysége 3-4 cm között

Vetési mélység 3 cm- től indul

Beállítás elvégzése – jobbról a 2. pozíció

Tömörítő kerék beállítása

Sávtisztító használata és beállítása

Meghatározó technológiai elemek a cirok termesztésében

Gyomszabályozás
=
KÉMIAI+MECHANIKAI

- Talajfertőtlenítés – Kentaur (klórpirifosz)
- Concep III. antidótummal kezelt állomány esetén

a: Preemergens: Gardoprim Plus Gold

(S–metolaklór+terbutilazin) 4 l/ha

Lecar 960 EC (S–metolaklór) 1,4–1,6 l/ha

b: Korai posztemergens: Gardoprim Plus Gold 4 l/ha

A cirok 3 leveles állapotáig lehet kijuttatni!

– Gyomirtás: Concep III. antidótummal

c: Posztemergens (magról kelő és évelő kétszikűek ellen)

Cambio (bentazon+dikamba) 2–3 l/ha

Casper (proszulfuron+dikamba) 0,3–0,4 l/ha

A cirok 3–6 leveles állapotáig! (sterilitás)

Kétszikűek ellen fontos a védekezés (mérgező,

Gyomszabályozás – cirok, kukorica

Rendelkezésre álló szerek:

Kukorica: 95 db

Cirok: 10 db

- A cirkot kártevők jellemzően nem károsítják, esetleg egyszer–kétszer) levéltetű megjelenése, elvétve hernyó kártétel.
- A gyakorlatban mindkét esetben a kártevő piretroiddal jól Virágzáskor méhkímélő technológiával.

Betegség

- A szemes cirok gombaölőszeres kezelést nem igényel, gombás megbetegedésre nem hajlamos.

Növényápolás

Előnyös tulajdonságok a cirok
esetében is érvényesülnek!

Betakarítás

- Optimális 16,5-17 % szemnedvességnél
- Napraforgó betakarítása után szeptember második dekádjára esik (szeptember 10-25, időjárás függvényében).
- A betakarítást 8-10 cm-rel a buga alatt végezzük, nem kell a teljes növényt a kombájnnal betakarítani.
- Szárzúzóval lezúzzuk (esetleg a betakarító gépen már opcióként megtalálható), zöldtrágyaként kiváló (ajánlott!!)

Betakarítás

- Aratás után legeltetni a szármaradványt TILOS – CIANID!
- Állományszárítás indokolt esetben (pl.: kései vetés esetén) szükséges lehet.
- A betakarított cirok magot 14% os nedvességtartalom alatt tároljuk be.

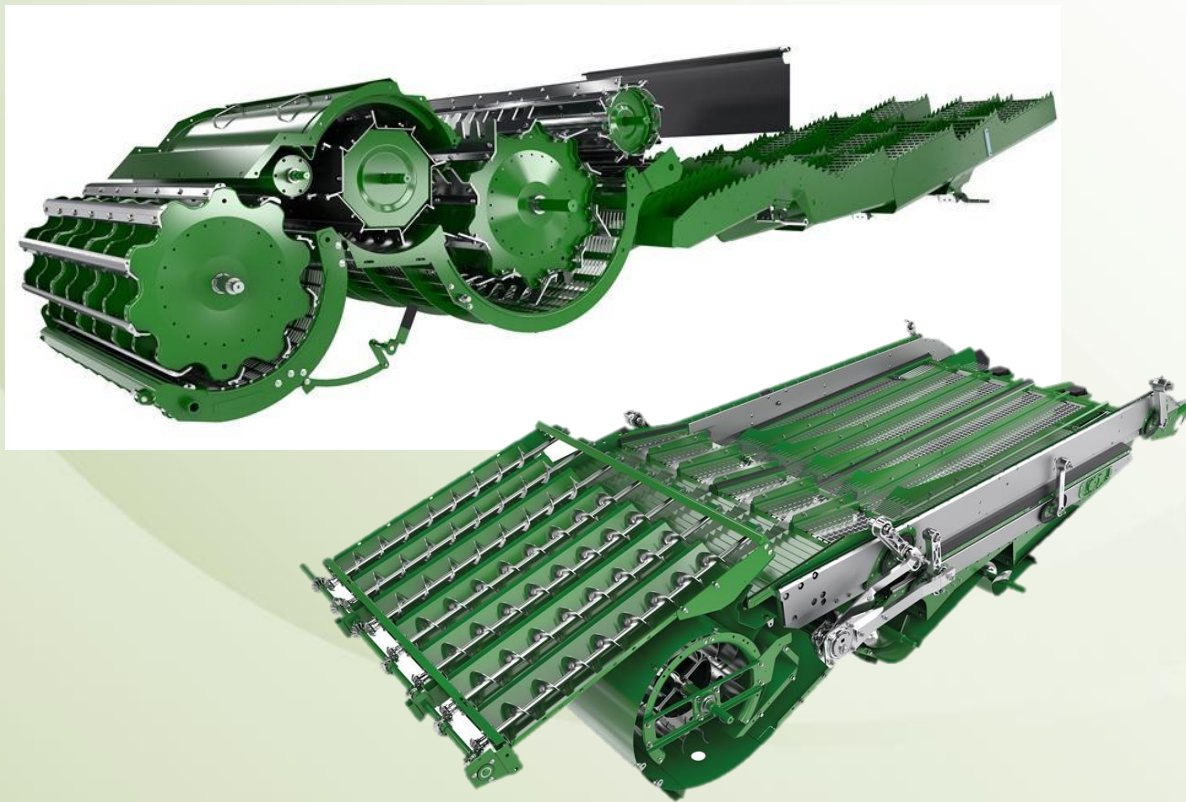

Meghatározó technológiai elemek a cirok termesztésében

Betakarítás

Betakarítás

Dobfordulat: a szemnedvesség függvényében 600-900 1/min

Levágott anyag ellenőrzése

Betakarított szemescirok

Betakarításkori
szemnedvesség 16-20
%

14 % nedvességtartalom
alatt tárolható

Meghatározó technológiai elemek a cirok termesztésében

Szárzúzás

Levágott állomány

Tarlókezeléshez:
Bactofil Cell 1-1,5 l/ha

Átvételi minőségi követelmények

Tisztított, egészséges, élő és holt kártevőtől, penész, doh és egyéb az árura nem jellemző, idegen szagtól, illetve idegen anyagtól mentes.

Víztartalom	max.:	13,0 % (sz. 13,5)
Nyers Fehérje (sz.a.-ra vonatkoztatva) min.:		10% (sz. 9)
Tisztaság	min.:	98 %
Ezen belül		
káros keverék	max:	0,5%
könnyű keverék	max:	0,5%
törött szem	max:	2,0 %
csírázott szem:	max:	2.0 %
Hő sérült szem:	max:	3,0 %
Tannin tartalom	max.:	0,9%

Magyar Szabvány (MSZ 6373-2017)

SZÉLSŐSÉGES IDŐJÁRÁSI
KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT

RUGALMASABB VETÉSFORGÓ,
ALACSONYABB KITETTSÉG

STABIL JÖVEDELEM

KEDVEZŐTLEN ADOTTSÁGÚ
TERMŐHELYEKEN

Köszönöm a figyelmet!

KITE
Ért.

www.kite.hu